

Dosarul nr. 2rac-134/22
2-19206068-01-2rac-17062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Cotorobai, D. Dulghieru, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea Comercială „AVANGARDA-CONST” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „AVANGARDA-CONST” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA” cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 decembrie 2019, Societatea Comercială „AVANGARDA-CONST” Societate cu Răspundere Limitată, (în continuare S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L.), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA”, (în continuare Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA”), solicitând încasarea sumei de 51950,52 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 17 mai 2017-01 iulie 2019, a sumei de 568958,96 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 17 mai 2017-01 iulie 2019 și încasarea taxei de stat în sumă de 50000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 24 martie 2014, în calitate de vânzător, a încheiat cu pârâtul, în calitate de cumpărător, contractul de vânzare-cumpărare nr. 447/IV/2014, conform căruia a furnizat, iar cumpărătorul a recepționat marfa descrisă în anexele nr. 1 și 2 la contract.

Totodată, a menționat că, în temeiul pct. 4.3. al contractului nr. 447/IV/2014 și pct. 5 al acordului adițional nr. 1 la contractul nr. 447/IV/2014, achitarea mărfii urma a fi realizată în termen de 65 de zile calendaristice din momentul semnării facturii fiscale, la cursul monedei naționale (MDL) în raport cu valuta contractului, stabilit de Banca Națională la data plății.

Livrarea mărfii în baza contractului nr. 447/IV/2014 se atestă prin facturile fiscale: DV2185674 din 08 septembrie 2014, DV2185676 din 26 septembrie 2014, DV2185677 din 18 octombrie 2014, DV2185679 din 11 noiembrie 2014,

DV8555922 din 04 decembrie 2014, DV8555927 din 24 decembrie 2014, DV8555929 din 16 ianuarie 2015, DV8555933 din 27 ianuarie 2015, DV8555934 din 30 ianuarie 2015, DV8555935 din 04 februarie 2015, DV8555936 din 12 februarie 2015, DV8555937 din 23 februarie 2015, DV8555938 din 27 februarie 2015, DV8555940 din 11 martie 2015, DV8555942 din 16 martie 2015, DV8555944 din 28 martie 2015, DV8555945 din 02 aprilie 2015, JV1466176 din 08 aprilie 2015, JV1466177 din 16 aprilie 2015, JV1466178 din 27 aprilie 2015, JV1466179 din 06 mai 2015, JV1466180 din 19 mai 2015, JV1466901 din 29 mai 2015, JV1466902 din 23 iunie 2015, JV1466906 din 13 iulie 2015, JV1466917 din 19 august 2015.

De asemenea, reclamantul a indicat că, în data de 29 iulie 2015 a încheiat cu pârâtul, contractul de vânzare-cumpărare nr. 1383/IV/2015, conform căruia a furnizat, iar pârâtul a recepționat marfa descrisă în anexa nr. 1 la contract. Pct. 4.3. al contractului nr. 1383/IV/2015 reflectă că, achitarea mărfii urma a fi realizată în termen de 60 de zile calendaristice din momentul semnării facturii fiscale. Livrarea mărfii în temeiul contractului nr. 1383/IV/2015, se atestă prin facturile fiscale: JV1466919 din 15 septembrie 2015, JV4560643 din 29 decembrie 2015. La fel, a furnizat pârâtului marfă conform facturilor fiscale: JV1466909 din 22 iulie 2015, JV1466910 din 24 iulie 2015, JV1466911 din 24 iulie 2015, JV1466912 din 24 iulie 2015, JV1466915 din 10 august 2015.

Reclamantul a susținut că, actul de verificare a decontărilor reciproce reflectă datoria pârâtului în temeiul contractului nr. 447/IV/2014, contractului nr. 1383/IV/2015 și facturilor fiscale: JV1466909 din 22 iulie 2015, JV1466910 din 24 iulie 2015, JV1466911 din 24 iulie 2015, JV 1466912 din 24 iulie 2015, JV1466915 din 10 august 2015, care constituia: 154344,07 USD și 2835912,45 de lei.

La data de 19 august 2016, în adresa pârâtului au fost expediate două reclamații prin care s-a solicitat achitarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și a penalităților în termen de 7 zile calendaristice, însă au rămas fără răspuns.

În rezultatul înaintării la data de 17 mai 2017 a cererii de chemare în judecată împotriva Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA”, prin care a solicitat încasarea sumei de 154344,07 dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii, cu titlu de datorie, a sumei de 1690366, 86 de lei, cu titlu de datorie, a sumei de 43446,96 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii, cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 505327,90 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 23081,72 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii, cu titlu de penalitate, prin hotărârea judecătorească din 28 noiembrie 2017 s-a admis integral cererea de chemare în judecată. În particular, s-a constatat și s-a confirmat existența datoriei de bază în mărime de 154344,07 dolari SUA și 1690366,86 de lei. Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost modificată hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, doar în partea cuantumului penalităților, în rest, în partea ce ține de datorie și dobânzi de întârziere, hotărârea judecătorească a fost lăsată fără modificări. În particular, s-a reconfirmat și s-a menținut hotărârea în partea care se referă la existența datoriei de bază în mărime de 154344,07 dolari SUA și 1690366,86 de lei. Pentru executarea hotărârii și deciziei enunțate, a fost eliberat titlul executoriu

Având în vedere că la data de 17 mai 2017 a fost depusă cererea de chemare în judecată pentru încasarea datoriei de bază, totodată, fiind și data până la care s-au calculat dobânzile de întârziere, iar până la data de 01 iulie 2019, pârâtul s-a aflat în întârziere în raport cu executarea obligației de plată a datoriei de bază în mărime de 154344,07 dolari SUA și 1690366,86 de lei, reclamantul, în temeiul art. 874, art. 942 Cod civil, a pretins dobânzi de întârziere pentru perioada 17 mai 2017 - 01 iulie 2019, care constituie suma de 51950,52 de dolari SUA și suma 568958,96 de lei.

Prin hotărârea din 03 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L. împotriva Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA” cu privire la încasarea sumei dobânzilor de întârziere calculate pentru perioada 17 mai 2017 - 01 iulie 2019 și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L. și s-a menținut hotărârea din 03 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, la caz, cererea de chemare în judecată, prin care se solicită încasarea dobânzii de întârziere a fost înaintată de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L. la 30 decembrie 2019, însă potrivit actului de verificare a datoriilor reciproce pentru perioada 01 ianuarie 2015-21 mai 2020, semnat de ambele părți, Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA” a stins integral datoria față de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L., la data de 02 octombrie 2019.

Prin urmare, la momentul înaintării prezentei acțiuni în instanța de judecată, obligațiile Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA” privind achitarea datoriei în mărime de 154344,07 dolari SUA și 1690366,86 de lei, precum și dobânzii de întârziere în mărime de 64947,02 dolari SUA și 680942,09 lei, penalității în mărime de 12303,06 dolari SUA și 32233,50 de lei și a taxei de stat în mărime de 7020,06 lei, erau stinse integral.

La caz, prezintă relevanță art. 965 din Codul Civil al RM (în redacția din 01 martie 2019) și art. 642 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019): (1) Prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă. (2) Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul.

Raportând prevederile legale citate supra la circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că, instanța de fond temeinic și legal a ajuns la concluzia netemeinicii pretențiilor S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L. privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 51950,52 de dolari SUA și de 568958,96 MDL pentru perioada 17 mai 2017-01 iulie 2019, calculată la datoria de bază de 154344,07 dolari SUA și 1690366,86 de lei, or, însăși apelantul, prin semnarea actului de verificare a decontărilor reciproce din 21 mai 2020, întocmit pentru perioada 01 ianuarie 2015-21 mai 2020 confirmă faptul, că atât la data de 21 mai 2020, cât și la data depunerii cererii de chemare în judecată (30 decembrie 2019) Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA” nu are datorii, (inclusiv dobânzi și penalități) față de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L.

Astfel, s-a constatat în mod indubitabil faptul că, începând cu data de 01 martie 2019, S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L. nu poate pretinde la încasarea

dobânzii de întârziere pentru compensarea prejudiciului cauzat prin neachitarea în termen a datoriei în mărime de 154344,07 dolari SUA și 1690366,86 de lei, or, apelantul a încasat de la intimat penalități în mărime de 12303,06 dolari SUA și 32233,50 de lei.

Prin urmare, solicitarea apelantului privind încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 22 martie 2018-01 iulie 2020, adică din data rămânerii definitive a hotărârii din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, până la momentul încetării procedurii de executare conform încheierii executorului judecătoresc nr. 065-512/19 din 01 iulie 2020, nu poate satisfăcută inclusiv din considerentul, că doar executorul judecătoresc care stabilește obligația principală este competent pentru calcularea se încasarea dobânzilor, penalităților și altor sume rezulta din întârzierea executării.

La 23 mai 2022, S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând declararea recursului admisibil, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, precum și încasarea cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat în recurs.

În motivarea recursului s-a invocat că, concluziile primei instanțe și a celei de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Instanța de fond și cea de apel au dat o apreciere greșită raportului juridic dedus judecății și astfel au adoptat acte de dispoziție contrare circumstanțelor cauzei și, în consecință, ilegale. Instanța de fond și cea de apel au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Totodată, a opinat că, greșit s-a concluzionat de către instanța de fond și cea de apel prin faptul că odată cu hotărârea irevocabilă din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a deciziei irevocabile din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, raportul juridic dintre părți s-ar fi epuizat și respectiv ar fi îndreptățit să pretindă dobânzi de întârziere doar în temeiul art. 24 Cod de executare.

La fel, în opinia recurentului, la caz nu sunt aplicabile dispozițiile art. 965 Cod civil, întrucât a pretins dobânzi de întârziere doar pentru perioada în care intimatul s-a aflat în întârziere, adică până la data de 01 iulie 2019, fără a depăși această dată limită. Astfel, dacă ar accepta interpretarea dată de instanța de fond și cea de apel art. 965 Cod civil, ar constata că, o asemenea interpretare vine în contradicție și cu o limitare a dispozițiilor art. 619 Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019) și 942 Cod civil (în redacția de după 01 martie 2019). Perioada de întârziere se finalizează odată cu stingerea obligației pecuniare, astfel, numai după stingerea integrală a obligației generatoare a dobânzilor de întârziere, este posibilă stabilirea certă a întregii perioade de întârziere, respectiv numai după stingerea integrală a obligației pecuniare, orice creditor poate să își valorifice în măsură deplină, dreptul de a pretinde și a încasa dobânzi de întârziere pentru întreaga perioadă de întârziere.

Recurentul a susținut că, hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel sunt în contradicție cu decizia irevocabilă nr. 2rc-44/20 din 05 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emisă ca urmare a casării încheierii din 03 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de refuz în primirea cererii de chemare în judecată, în temeiul art. 169 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă. În pofida constatărilor din decizia dată, instanțele ierarhic inferioare au aplicat prevederile

art.24 Cod de executare, neglijând concluziile acesteia precum că, la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 24 Cod de executare.

Recurentul a indicat că, un act de verificare al decontărilor reciproce nu are cum să reflecte o pretenție încă neconfirmată de părți. La fel, a afirmat că, actul de verificare al decontărilor reciproce, care reflectă decontările în perioada 01 ianuarie 2015 - 21 mai 2020, nu reprezintă o tranzacție de împăcare dintre părțile semnatare ale acestui act, prin care acestea din urmă ar fi soluționat una sau mai multe dintre litigiile avute. În particular, actul de verificare al decontărilor reciproce, nu are niciun efect asupra prezentului litigiul, ce a fost inițiat în baza cererii de chemare în judecată, depusă la data de 30 decembrie 2019, nu reprezintă un act de renunțare la acțiune sau cel puțin un act de asumare a unui angajament de a pune capăt acestui litigiu în mod unilateral.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 20 iunie 2022 (Vol.II, f.d.63) a fost expediată în adresa intimatului și a fost recepționată la 24 iunie 2022, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.64).

La data de 06 iulie 2022, Î.S. „CALEA FERATĂ DIN MOLDOVA” a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil, precum și a pretins compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 februarie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 23 mai 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către părți la data de 22 martie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.38). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de S.C. „AVANGARDA-CONST” S.R.L.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea Comercială „AVANGARDA-CONST” Societate cu Răspundere Limitată împotriva deciziei din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat